

1. Regijsko srečanje
»Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji«

IZZIVI STARANJA V NOVOGORIŠKI REGIJI

Mestna občina Nova Gorica – Staranje na Goriškem
(videnje, problematika, izzivi)

mag. Marinka Saksida
Nova Gorica, november 2015

- ◉ Demografske spremembe in naraščanje deleža starejšega prebivalstva v družbi.
- ◉ Podatki Eurostatovih projekcij prebivalstva za Slovenijo.
- ◉ Približno četrtnina oseb starejših od 65 let potrebuje pomoč pri vsakdanji oskrbi.

Kdaj je človek star?

Demografi so precej časa med stare uvrščali stare 60 let ali več, zaradi podaljševanja življenjske dobe in tudi delovne dobe, se je meja sčasoma dvignila na starost 65 let.

PSIHOLOGIJA STARANJA

Pogled na starost in staranje z različnih vidikov:

- biološki in psihobiološki vidik staranja,
- socialni in psihosocialni vidik staranja (samopodoba v starosti, starizem),
- vede o staranju: gerontologija, gerontagogika,
- radosti in težave v starosti,
- potrebe v starosti.

Ramovš (2003) razvija šestdimenzionalni model celostne podobe človeka:

- biofizikalna ali telesna razsežnost,
- psihična ali duševna razsežnost,
- noogena ali duhovna razsežnost,
- medčloveško družbena razsežnost,
- zgodovinsko kulturna razsežnost,
- eksistencialna ali bivanjska razsežnost.

KAKOVOSTNA STAROST

- ◉ socialne povezave,
- ◉ zdravje,
- ◉ vprašanje smisla,
- ◉ osnovna materialna preskrbljenost,
- ◉ ohranjanje in krepitev človekove svobode ter samostojnosti v odločanju,
- ◉ krepitev osebne odgovornosti za odločitve,
- ◉ skrb za ohranjanje in krepitev medčloveških odnosov,
- ◉ medgeneracijsko sodelovanje,
- ◉ sodobni programi za kakovostno staranje.

SKRB ZA STARE V SLOVENIJI

- ◉ Zakonodaja: Zakon o socialnem varstvu, Nacionalni program socialnega varstva za obdobje 2013 – 2020
- ◉ Oblike pomoči: institucionalno varstvo, socialna oskrba na domu, številni programi v okviru društev in ostalih organizacij

DOMOVI ZA STAREJŠE KOT OBLIKA INSTITUCIONALNEGA VARSTVA IN SOCIALNA OSKRBA NA DOMU

Števil domov in mest za stanovalce

Leto	1967	1975	1981	1997	2007	2012
Št. domov	35	33	54	53	78	96
Št. mest	3100	6047	8008	13280	16680	19576

SOCIALNA OSKRBA NA DOMU

Cilj pomoči na domu:

- ustvariti takšne okoliščine, ki staremu človeku omogočajo, da čim dlje ostane v domačem okolju na samostojen, varen in kakovosten način.

DOLGOTRAJNA OSKRBA

- ◉ integrirana oskrba brez delitve na zdravstvene in socialne storitve, ki sta zdaj ločeni.

STARI NA GORIŠKEM

- ◉ Institucionalno varstvo: Dom upokojencev Nova Gorica, Dom upokojencev Gradišče, Varstveno delovni center,
- ◉ Socialna oskrba na domu: Center za pomoč na domu KLAS,
- ◉ Raznovrstni programi za stare: društva upokojencev, pomoč dementnim, UNITRI, humanitarne organizacije, psihosocialna pomoč...

OBLIKE POMOČI STARIM V EVROPSKI UNIJI

- začasna oskrba: oblika nekajurnega varstva v institucijah,
- alternative institucionalnemu varstvu: nastanitev v zameno za pomoč, oskrbniške družine,
- skrb za družinske oskrbovalce,
- paliativna oskrba,
- pomoč dementnim,
- informacijsko- komunikacijska tehnologija,
- integrirana oskrba: cilj je maksimalna učinkovitost, jedro oskrbe je interakcija med strokovnjaki, svojci in oskrbovano osebo,
- financiranje oskrbe.

UGOTOVITVE IN SMERNICE PODPORE ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE STARIH TER RAZVIJANJE PRISTOPOV ZANJE

- prednosti in slabosti pomoči na domu in domov za starejše,
- visok delež starih ljudi, ki so nameščeni v institucionalno varstvo, nizek delež starostnikov, ki se jih oskrbuje na domu,
- storitev pomoč na domu je v Sloveniji slabo prepoznana,
- zadovoljno in uravnoteženo staranje oseb: zdravstveno stanje, socialne mreže ter način preživljanja prostega časa oz. vključevanja v razne aktivnosti,
- osamljenost,

UGOTOVITVE IN SMERNICE PODPORE ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE STARIH TER RAZVIJANJE PRISTOPOV ZANJE

- ◉ spodbujati razvoj in širitev obsega storitve pomoč na domu med starimi, prostovoljno delo s starimi kot ostale oblike skrbi za ljudi na domu in v domu za starejše,
- ◉ prostovoljno delo s starimi, družabništvo s starimi ljudmi, možnost vključevanja v medgeneracijske programe, dnevne centre za stare, predvsem za stare ljudi, ki živijo sami na podeželju,
- ◉ seznanjanje z oblikami pomoči,
- ◉ platforme, ki povezujejo izvajalce storitev in uporabnike, pri katerih je možno dobiti vse informacije na enem mestu,

UGOTOVITVE IN SMERNICE PODPORE ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE STARIH TER RAZVIJANJE PRISTOPOV ZANJE

- poznavanje različnih oblik pomoči za stare npr. v lokalnem okolju med seboj ter sodelovanje med njimi,
- nadgradnja obstoječih ter uvajanje novih programov za stare,
- delo z dementnimi osebami,
- nasilja nad starejšimi,
- paliativna oskrba.